

Nadanie sali Biblioteki Głównej US imienia prof. Z. Kruszewskiego

8.7.2026 - | Uniwersytet Szczeciński

Sali konferencyjnej w Bibliotece Głównej Uniwersytetu Szczecińskiego nadano imię prof. Zbigniewa A. Kruszewskiego. Uroczystość, która odbyła się 2 lipca 2026 roku, była również okazją do podziękowania znamienitemu gościowi za przekazanie uczelni cennych zbiorów kartograficznych.

Prof. dr hab. Zbigniew Antoni Kruszewski skończył niedawno 98 lat. Jest to postać wielkiego formatu. Jako powstaniec warszawski, ułan, a po wojnie emigrant polityczny, zbudował imponującą karierę akademicką, zostając wybitnym politologiem, a następnie profesorem Uniwersytetu w El Paso w Teksasie. Przez lata aktywnie działał na rzecz Polonii, pełniąc funkcję wiceprzewodniczącego Kongresu Polonii Amerykańskiej. W świecie nauki zapisał się jako pierwszy i jedyny badacz, który podjął pionierskie, systematyczne studia nad procesem kształtowania się zachodniej granicy Polski po 1945 roku.

Byłem pierwszym, który popierał nową granicę polską na Odrze. Byłem nawet oskarżony o to, że jestem agentem sowieckim, bo popieram tę granicę. Niemcy chcieli oczywiście przekonać Amerykanów, aby przedwojenna granica Niemiec została przywrócona, i chcieli jednocześnie wykończyć nas politycznie w Chicago, w centrali Kongresu Polonii Amerykańskiej. Do hotelu Hilton zaprosili 70 konsuli, ale nas nie. Kiedy zrobiliśmy naszą akcję, zmienili zdanie i powiedzieli: damy wam 8 minut przemówienia. Zabrali mi mikrofon po 5 minutach. Bo mówiłem nie o historii, nie o Chrobrym i Krzywoustym, tylko o socjologii, demografii, o przeniesieniu granicy z Kresów na zachód. Byłem przerażony, że jeśli Polska straci Kresy, to stanie się małym państwem na wzór Księstwa Warszawskiego – wspominał prof. Kruszewski.

Wiosną tego roku został jednogłośnie uhonorowany przez szczecińskich radnych tytułem Honorowego Obywatela Szczecina.

Uroczystość nadania imienia prof. Zbigniewa A. Kruszewskiego jednej z sal Biblioteki Głównej US była także okazją do podziękowań za cenny dar przekazany przez Pana Profesora. Kolekcja książek, map i atlasów znacząco wzbogaciła uniwersyteckie zbiory.

Jednym z elementów spotkania był też przedpremierowy pokaz filmu dokumentalnego „Decyzja na moście. Opowieść o Zbigniewie Anthonym Kruszewskim (2026)”. Po projekcji głos zabrała reżyserka – Monika Witkowska. Zgromadzeni goście wysłuchali także poruszających wystąpień – samego prof. Kruszewskiego oraz prof. Beaty Halickiej z Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu – autorki jego oficjalnej biografii pt. „Życie na pograniczach. Zbigniew Anthony Kruszewski. Biografia”. W gronie uczestników uroczystości znaleźli się przedstawiciele władz rektorskich i dziekańskich Uniwersytetu Szczecińskiego, reprezentanci środowisk naukowych uczelni, a także delegaci władz samorządowych Szczecina i regionu. Nie zabrakło również przyjaciół i współpracowników Profesora.

Wydarzenie było okazją nie tylko do wspomnień, ale przede wszystkim do uhonorowania tak wybitnej postaci.

Zachęcamy do obejrzenia relacji przygotowanej przez UNIWIZJĘ – Telewizję Uniwersytetu Szczecińskiego.

<https://usz.edu.pl/nadanie-sali-biblioteki-glownej-us-imienia-prof-z-kruszewskiego>